

Avoin tilaisuus talousraportoinnin palveluluokituksista sote- uudistuksen näkökulmasta

7.6.2021 klo 15-16

Minnamaria Korhonen @minnamariak

Agenda

- Alustus lausuntopyynnöstä
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut
- Kotoutumisen palvelut
- Työllisyyden palvelut

Taloustietoja käytetään mm.

- Kuntien valtionosuudet
- Opetuksen yksikköhinnat
- Kansantalouden tilinpito
- Lakiuudistusten kustannusvaikutusten arviointi
- Tutkimus
- Kuntien johtaminen
- Media

Soteuudistus

Veroprosenttileikkaus
Kuntakohtaiset
laskelmat ja uuden
kunnan valtionosuus

Lausunto DL 18.6.2021

Sote-uudistukseen valmistautuminen

Taloustraportoinnin tärkeys sote-uudistuksessa

Sote-uudistuksessa kuntatalous puolittuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyvät maakuntien vastuulle. Kuntien vero- ja valtionosuustulot maakuntien rahoitusta varten jopa 19 miljardia euroa. Rahoituksen siirto taloustietoihin, joita yksittäiset kunnat ilmoittavat Valtiokonttoriin vuodelähtien. Uudistuksen siirtolaskennan onnistuminen riippuu Valtiokonttoriin ilmoitettujen kuntakohtaisten taloustietojen oikeellisuudesta.

Asia on jälleen erittäin ajankohtainen, sillä automaattisen taloustraportoinnin mukaiset luokitukset toimivat kuntakohtaisten rahoituslaskelmien pohjana taloustraportoinnin käyttöönoton onnistuminen on siten erityisen tärkeää. Rahoituslaskelmat tarkistetaan lopullisiksi tilivuosien 2021 ja 2022 palvelusnettokustannusten mukaan.

Muutoksiin liittyvä kokonaisuus on jaettu seuraaviin osa-alueisiin:

1. Muutokset palveluluokitukseen

- muutokset palveluluokitusten palvelukuvauksiin ja huomautuksiin
- muutokset palveluluokkien nimiin
- muutokset sisältöihin: mikäli palveluluokan tietosisältö yhdistetään palveluluokkakohtaisen tiedon kustannusten vertailukelpoisuus

2. Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

- täydennyksiä tietokokonaisuuksiin kuten TOTT ja KKYTT

3. Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

- hierarkia-, label- ja dimensiokenttien muutokset ja muutokset pakollisuuksiin

4. Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuudet sekä niiden aiheuttamat muutokset

- TOLT laajennus sekä uusi raportointikokonaisuus (markkinoilla tapahtuva)

- Lausuntopyyntö ja –materiaalit [lausuntopalvelussa](#).
- Tärpit lausunnon antamiseen – tallenne [Taloustorstai-lähetyksestä](#).
- [Taloustilaston tärkeys -sivu](#).
- Tavoitteena on julkaista Kuntaliiton lausunto noin viikkoa ennen lausuntoajan päättymistä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Tarja Tenkula

<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa</p>	<p>hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijana toimiminen sosiaali- ja terveydenhuollossa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti eri tehtävissä ja hankkeissa sekä järjestöavustukset</p>	<p>alueelliset hyvinvointikertomukset, rakenteellinen sosiaalityö, osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa tehty ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, järjestöavustukset sekä tila-avustukset sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille (esim. kansansairauksien ennaltaehkäisy) sekä avustukset yksityishenkilöille (esim. hoitoavustukset). Palveluluokalle kohdistetaan myös infektioihin ja muihin terveysuhkiin varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä näihin liittyvät alueelliset toimenpiteet toimialasta riippumatta.</p> <p>Järjestöavustukset kohdistetaan aina luonteensa mukaiselle palveluluokalle. Tällä luokalla raportoidaan sellaiset avustukset, jotka eivät luonteensa mukaan kuulu jollekin toiselle palveluluokalle.</p>
<p>Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki muualla kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa</p>	<p>hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijana muualla kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti eri tehtävissä ja hankkeissa sekä järjestöavustukset</p>	<p>kuntakohtaiset tai paikalliset hyvinvointikertomukset, muiden hallinnonalojen tukeminen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä, muualla kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa tehty ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuuhenkilöt, järjestöavustukset sekä tila-avustukset muille kuin sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelun piirissä toimiville (esim. kansansairauksien ennaltaehkäisy, auttavat puhelimet) sekä avustukset yksityishenkilöille (esim. nastapohjalliset iäkkäille). Infektioihin ja muihin terveysuhkiin varautuminen muissa kuin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa.</p> <p>Järjestöavustukset kohdistetaan aina luonteensa mukaiselle palveluluokalle. Tällä luokalla raportoidaan sellaiset avustukset, jotka eivät luonteensa mukaan kuulu jollekin toiselle palveluluokalle.</p>

Kotoutumisen edistäminen

Anu Wikman-Immonen

Kotoutumisen edistäminen

- Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietintö (TrVM 6/2018): Kotoutumisen edistämistä tulee tehostaa nykytilanteeseen verrattuna kaikissa vaiheissa siitä lähtien, kun maahanmuuttaja saapuu Suomeen.
- Hallitusohjelmassa todetaan, että kotouttamistoimien uudistamistarpeista laaditaan kokonaisvaltainen toimenpideohjelma tarkastusvaliokunnan mietinnön pohjalta. Toimenpideohjelma annetaan eduskunnalle selontekona. Selonteon eduskuntakäsittelyn pohjalta uudistetaan laki kotoutumisen edistämisestä (kotoutumislaki) ja muu tarvittava lainsäädäntö.
- Työ- ja elinkeinoministeriön laatima selonteko on tarkoitus antaa eduskunnalle kesän 2021 aikana. Kuntaliitto on tiiviisti ollut yhteistyössä ministeriön kanssa selonteon valmistelun aikana.
- Lopullisesti selonteossa esitetyistä järjestämisvastuisiin liittyvistä asioista päätetään kotoutumislain uudistamisen yhteydessä.

Selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista, luonnos 5.5.2021

- Kotoutumisen edistämisen vastuukysymykset on selonteossa kytketty valmistelussa oleviin rakenteellisiin uudistuksiin. Sen vuoksi ei lopullisia tietoja ole vielä mahdollista antaa.
- Kotoutumislain uudistamisen yhteydessä selvitetään kunnille lainsäädännöllä annetuista uusista kotoutumista edistävistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamisen tarkoituksenmukaiset ja kustannustehokkaat rahoitustavat.
- Päävastuu työmarkkinoille pyrkivien työikäisten kotoutumisen edistämisestä olisi työllisyyspalveluilla riippumatta siitä, mikä tahoo työllisyyspalveluista vastaa.
- Työllisyyspalveluiden siirtyessä kuntien vastuulle, kunnille siirtyy samalla vastuu työttömänä työnhakijana olevien maahanmuuttajien kotoutumisen edistämisestä.
- Päävastuu työvoiman ulkopuolella olevien työikäisten kotoutumisen edistämisestä olisi kunnalla.

Selonteko kotoutumisen edistämisen uudistamistarpeista, luonnos 5.5.2021

- Säädetään kansainvälistä suojelua saavien vastaanoton ja kuntaan muuton alkuvaiheen palveluiden kunnan järjestämisvastuusta kotoutumislaisissa erikseen. Varmistetaan vastaanotossa ja alkuvaiheen palveluissa tiivis monialainen yhteistyö hyvinvointialueiden kanssa.
- Kansainvälistä suojelua saavat ja alaikäisinä ilman huoltajaa maahan tulleet lapset ja nuoret ohjataan aina myös sosiaalihuoltolain mukaiseen palvelutarvearvioon.
- Lopullisesti selonteossa esitetyistä järjestämisvastuisiin liittyvistä asioista päätetään kotoutumislain uudistamisen yhteydessä.
- Myös kansainvälistä suojelua saavien vastaanotosta kunnille maksettavien laskennallisten ja erityiskustannusten korvausten osalta tarkemmat linjaukset tulevat kotoutumislain uudistuksen yhteydessä.

Kuntaliiton näkemyksiä

- Uudessa kotoutumislaisissa on määriteltävä selkeästi eri viranomaisten toimivalta ja vastuut sekä toiminnan rahoitus. On pidettävä huolta siitä, että uudessa laissa osoitetaan tehtävien hoitoon riittävät resurssit, koska lainsäädännön uudistamisen tavoitteet jäävät muutoin käytännössä saavuttamatta.
- Kotoutumislain uudistuksen tulee nivoutua muihin vireillä oleviin uudistuksiin, esimerkiksi sote-uudistukseen.
- Tiedonvaihto viranomaisten välillä on varmistettava. Kaupungit ja kunnat ovat hyvin erilaisia, ja niillä on erilaiset mahdollisuudet tehtävän hoitoon.
- Kuntien, mahdollisten hyvinvointialueiden ja valtion tulee voida sopia yhteistyöstä ja kotoutumista tukevien tehtävien järjestämisestä paikallisesti. Tarvitaan joustavaa lainsäädäntöä, joka ottaa huomioon kuntien olosuhteet ja maahanmuuttajien tarpeet.
- Kotouttamispalveluiden kokonaisvastuun siirtäminen kunnille olisi sopusoinnussa kuntien roolin lisäämiselle työllisyyspalveluissa. Ratkaisu kotouttamispalveluiden kokonaisvastuusta riippuu palveluiden riittävästä resursoinnista sekä työllisyyspalveluiden organisointia koskevista päätöksistä. On tärkeää selvittää uudistusehdotuksen kustannusvaikutukset.

Avoinna olevia kysymyksiä

- Ilman huoltajaa maassa olevien lasten ja nuorten asuminen ja tuki – työnjaon selvittäminen kuntien ja hyvinvointialueiden välillä on vielä kesken. Selvitettävä myös muiden kuin ko. ryhmän asumisen ja tuen käsittely raportoinnissa.
- On otettava huomioon se, että mahdollisen sote-uudistuksen jälkeen kunnassa ei ole enää sote-alan ammattilaisia.
- Ehkäisevän, täydentävän ja kotoutumislain perusteella maksettavan toimeentulotuen siirtymiseen tai siirtymättömyyteen otetaan kantaa toimeentulotukilain uudistuksessa, jonka lakiluonnos on lähdössä lausuntokierrokselle kesällä. Luokkien päivitystarpeet arvioitava tämän perusteella.

5601	Kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton palvelut	<p>Alkukartoitukset ja kotoutumissuunnitelmat (toimenpidekokonaisuus, jonka avulla arvioidaan maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien palvelujen ja toimenpiteiden tarve, sekä yksilöllinen ja henkilökohtainen kotoutumista tukeva suunnitelma, jonka maahanmuuttaja laatii yhteistyössä paikallisviranomaisten kanssa), alkuvaiheen neuvonta ja ohjaus (henkilökohtaisen alkuvaiheen neuvonnan ja ohjauksen järjestäminen maahanmuuttajille), ilman huoltajaa maassa olevien lasten ja nuorten asuminen ja tuki (asumisen järjestäminen ja tuki, joka on tarkoitettu alle 2425-vuotiaille lapsille ja nuorille, joilla on oleskelulupa ja joilla ei ole omaisia tai huoltajia maassa), muut kotoutumisen edistämiseen ja maahanmuuttoon liittyvät tehtävät sekä työntekijän ja elinkeinonharjoittajan oleskelulupiin ja työlupalinjauksiin liittyvät tehtävät)</p>	<p>Kotoutumissuunnitelmaan kirjataan palvelut ja toimenpiteet, jotka edistävät maahanmuuttajan kielitaitoa sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja. Asuminen sisältää mm. perheryhmäkodit, tuetun asumisen yksiköt ja lastensuojelun jälkihuoltoon rinnasteiset palvelut sosiaalihuollon palvelut sekä muut tukipalvelut ilman huoltajaa maassa olevien lasten ja nuorten osalta.</p>
2903	Työikäisten sosiaalityö ja -ohjaus	<p>työikäisille tarkoitettu sosiaalityö, sosiaaliohjaus, sosiaalinen kuntoutus, tukisuhdetoiminta, lomaviettopalvelu, asiakkaan raha-asioiden hoitaminen ja sosiaalinen luototus sekä työikäisten asumispalvelut. Vammaisuuden, vanhuuden tai mielenterveys- ja päihdeongelman vuoksi myönnetty asumispalvelu kirjataan muihin asumispalvelun palveluluokkiin.</p> <p>Ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki kohdistetaan tähän luokkaan kokonaisuudessaan koskien kaikkia asiakasryhmiä. Poikkeuksena kotoutumislain perusteella maksettava valtion 100% korvaama toimeentulotuki, joka kuuluu luokalle 5601 Kotoutumisen edistämisen ja maahanmuuton palvelut.</p>	<p>Palveluun ei kirjata päihde- ja mielenterveyspalveluihin, vammaispalveluihin, lapsiperheiden palveluihin ja lastensuojeluun kuuluvia palveluja eikä työvoiman palvelupisteissä annettuja palveluja.</p> <p>Palveluluokalle kohdistetaan myös rikos- ja riita-asioiden sovittelu ja valvonta. Tämä palvelu on 100% valtion korvaamaa.</p>

Työllisyyden palveluluokat

Palveluluokat kunnan näkökulmasta

- Tarpeet ja haasteet:
 - Kuntien työllisyyttä edistävien lakisääteisten tehtävien talousraportointi
 - Kuntien yleisen toimialan mukaisen työllisyystehtävän ja siihen kuuluvan henkilöstöresurssin määrittely talousraportoinnin näkökulmasta
 - Soteen siirtyvän henkilöstön määrittely
 - Ohjaus, järjestäminen ja tuottaminen

Palveluluokka 5552 työllisyyspalvelut

- **Palvelukuvaus:** Lainmukaiset työllisyyttä edistävät palvelusuunnitelmat (työllistymissuunnitelmat, monialaiset työllistymissuunnitelmat, aktivointisuunnitelmat, kotoutumissuunnitelmat). Itse kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen ja tuottaminen kuuluvat soten vastuulle palveluluokkaan 5554. Lain työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta mukaiset tehtävät (TYP-toiminta) ~~pl. sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut~~. Rekrytointipalvelut (tiedon välittäminen osaavan työvoiman saatavuudesta ja työtilaisuuksista, rekrytointiin ja työnhakuun liittyvä neuvonta ja ohjaus sekä työtilaisuuksien ja työnhakijoiden yhteensovittaminen). Täydentävät rekrytointi- ja osaamisen kehittämisen palvelut (rekrytointi- ja osaamispalvelu, jota ei ole erikseen määritelty laissa ao. palveluilla mm: 1) tuetaan rekrytointeja ja työnhakua, 2) kartoitetaan ja kehitetään henkilöasiakkaiden osaamista, 3) lisätään henkilöasiakkaiden työmarkkina-avalmiuksia tai tuetaan heidän työllistymistään.) Työvoimakoulutus, työkokeiluihin liittyvät palvelut sekä muut osaamisen kartoittamiseen ja palvelutarpeen arviointiin liittyvät palvelut.
- **Tarkennus: Kuntaliitto katsoo, että tähän luokkaan kuuluu koko lakisääteinen TYP-toiminta, myös TYP-työtä tekevä sosiaali- ja terveystoimen henkilöstö**

Palveluluokka 5554 kuntouttava työtoiminta

- Palvelukuvaus: Lain kuntouttavasta työtoiminnasta mukainen palvelu pitkään työttömänä olleille. Luokka sisältää palvelun järjestämisen ja tuottamisen, ei palveluun ohjaamista siinä tapauksessa kun se tapahtuu työllisyyttä edistävänä palveluna.
- **Kuntaliitto katsoo, että muutettu kuvaus on tarkoituksenmukainen. Ohjaaminen raportoidaan palveluluokalla 5552, työllisyyspalvelut.**

Palveluluokka 2907 työelämäosallisuutta edistävät palvelut

- Palvelukuvaus: Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joilla edistetään työelämävalmiuksia, mm. vammaisten henkilöiden työhönvalmennus, vammaisten henkilöiden työllistymistä tukeva toiminta sekä työvoimapalvelupisteissä **tuotetut** sosiaali- ja terveysterveystoimen palvelut.
- **Tarkennus: Kuntaliitto katsoo ettei työvoimapalvelupisteissä tapahtuva sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöön kuuluvan antama ohjauspalvelu tai tapaaminen ole yo palvelukuvauksessa mainittua palvelun tuottamista.**

KUNTA LIITTO